

No.Φ.092.22/2809

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΟΣΕΝΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Αριθμός προσφυγής 16287/13)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

30 Μαρτίου 2017

Η παρούσα απόφαση είναι οριστική αλλά ενδέχεται να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Γραμμοσένη και Λοιπών κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζοντας σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Χριστίνα Παρδάλου, *Πρόεδρο,*

Robert Spano,

Pauline Koskelo, *δικαστές,*

και την Renata Degener, *Αναπληρώτρια Γραμματέα του Τμήματος,*

Αφού συνεδρίασε ιδιαιτέρως στις 7 Μαρτίου 2017,

Εκδίδει την κατωτέρω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει προσφυγής (υπ' αριθ.16287/13) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, η οποία κατατέθηκε στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών ("η Σύμβαση") την 1^η Μαρτίου 2013 από είκοσι έναν προσφεύγοντες διαφόρων εθνικοτήτων, τα ονόματα των οποίων παρατίθενται στο συνημμένο κατάλογο. Εκπροσωπήθηκαν από τους κκ. Κ. Τσιτσελίκη και Α. Σπάθη, δικηγόρους Θεσσαλονίκης.

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση ("Κυβέρνηση") εκπροσωπήθηκε από την εξουσιοδοτημένη εκπρόσωπο του Πληρεξουσίου της, κα. Μ. Σκορίλα, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 28 Μαρτίου 2013 η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Οι προσφεύγοντες προφυλακίστηκαν στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση της Θεσσαλονίκης, στην οδό Μοναστηρίου. Κρατούνταν για περίοδο από ένα έως οκτώ μήνες.

5. Οι προσφεύγοντες που αναφέρονται κατωτέρω αποχώρησαν από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση κατά τις εξής ημερομηνίες: ο πρώτος προσφεύγων στις 16.8.2012, ο έκτος προσφεύγων στις 20.8.2012, ο δέκατος τρίτος προσφεύγων στις

14.8.2012 και ο δέκατος ένατος προσφεύγων στις 17.6.2012. Δεν είναι σαφές από το υλικό που διαθέτει το Δικαστήριο εάν αποφυλακίστηκαν ή μεταφέρθηκαν σε φυλακές.

6. Ο ενδέκατος προσφεύγων κρατήθηκε στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης από τις 7.5.2012 έως τις 18.9.2012, εξαιρουμένης της περιόδου από 5.7.2012 έως 1.8.2012, στη διάρκεια της οποίας κρατείτο στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης. Ο δέκατος τέταρτος προσφεύγων κρατήθηκε στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης από 16.7.2012 έως 3.9.2012, εξαιρουμένης της περιόδου από 17.8.2012 έως 27.8.2012, στη διάρκεια της οποίας κρατείτο στο Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης. Ο δέκατος έκτος προσφεύγων κρατήθηκε στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης από 18.4.2012 έως 24.9.2012, εξαιρουμένης της περιόδου από 27.4.2012 έως 11.7.2012, στη διάρκεια της οποίας κρατείτο στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης. Ο δέκατος έβδομος προσφεύγων κρατήθηκε στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης από 25.4.2012 έως 14.8.2012, εξαιρουμένης της περιόδου από 11.6.2012 έως 1.8.2012, στη διάρκεια της οποίας κρατείτο στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης. Ο δέκατος όγδοος προσφεύγων κρατήθηκε στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης από 16.7.2012 έως 25.12.2012, εξαιρουμένης της περιόδου από 16.8.2012 έως 16.10.2012, στη διάρκεια της οποίας κρατείτο στο Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης.

A. Οι ισχυρισμοί των προσφευγόντων σχετικά με τις συνθήκες κράτησής τους

7. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης ήταν εντελώς ακατάλληλη για μακρές περιόδους κράτησης, όπως στην περίπτωση τους. Τα κελιά είχαν ανεπαρκή φωτισμό και εξαερισμό, γεγονός το οποίο, σε συνδυασμό με τον συνωστισμό, έκανε τα κελιά τους να μυρίζουν άσχημα.

8. Οι κρατούμενοι περιορίζονταν στα κελιά τους λόγω έλλειψης προαυλίου. Δεν προσφέρονταν ψυχαγωγικές δραστηριότητες και τα κελιά δεν διέθεταν τηλεοράσεις. Οι κρατούμενοι έπρεπε να ζητούν άδεια από τους φύλακες για να χρησιμοποιήσουν την τουαλέτα, η οποία βρισκόταν εκτός των κελιών και ήταν κοινή για εβδομήντα άτομα.

9. Δεν υπήρχε επαρκής διαχωρισμός μεταξύ κρατουμένων που έκαναν χρήση ναρκωτικών ή κάπνιζαν και άλλων κρατουμένων. Επίσης, τα κελιά δεν απολυμαίνονταν

ποτέ και τα στρώματα δεν καθαρίζονταν. Οι κρατούμενοι δεν επιτρεπόταν να φέρουν τα δικά τους σεντόνια και πετσέτες, αλλά υποχρεώνονταν να χρησιμοποιούν βρώμικα, τα οποία παρείχαν οι αρχές της φυλακής.

10. Όσον αφορά τη διατροφή, τα γεύματα ήταν ανεπαρκούς ποιότητας και ποσότητας και δεν περιλάμβαναν ποτέ κρέας. Οι κρατούμενοι δεν εφοδιάζονταν με νερό αλλά έπρεπε να το αγοράζουν οι ίδιοι.

11. Στις 30.8.2012 οι προσφεύγοντες και άλλοι κρατούμενοι υπέβαλαν αίτωση στον εισαγγελέα σχετικά με τις συνθήκες κράτησής τους στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, αλλά δεν έλαβαν απάντηση.

12. Ο ενδέκατος, δέκατος τέταρτος, δέκατος έκτος, δέκατος έβδομος και δέκατος όγδοος προσφεύγων υπέβαλαν στις γραπτές παρατηρήσεις τους από 13.9.2013 ότι οι συνθήκες κράτησής τους στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης και το Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης ήταν ουσιαστικά ίδιες με αυτές της αστυνομικής διεύθυνσης, ιδίως όσον αφορά την έλλειψη υπαίθριων δραστηριοτήτων, την ποιότητα του φαγητού και την ρυπαρότητα των χώρων.

B. Οι ισχυρισμοί της Κυβέρνησης σχετικά με τις συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων

13. Η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης διέθετε δεκαεννέα κελιά με συνολική χωρητικότητα εβδομήντα τριών ατόμων. Δεκαπέντε κελιά χωρητικότητας πενήντα πέντε κρατουμένων φιλοξενούσαν άνδρες κρατούμενους, ένα κελί έξι ατόμων φιλοξενούσε γυναίκες, ενώ τρία κελιά χωρητικότητας είκοσι ατόμων προορίζονταν για ανήλικους.

14. Τα περισσότερα κελιά διέθεταν παράθυρα, τα οποία είχαν καλυφθεί εν μέρει από τοίχους και κάγκελα, αλλά επέτρεπαν την είσοδο φυσικού φωτός και καθαρού αέρα. Οι εγκαταστάσεις υγιεινής δεν διέφεραν από αυτές που χρησιμοποιούσε το προσωπικό της Αστυνομικής Διεύθυνσης και καθαρίζονταν από εταιρία καθαρισμού κάθε μέρα, μαζί με τους υπόλοιπους χώρους. Τα σεντόνια και οι κουβέρτες στέλνονταν τακτικά στο Γενικό Κατάστημα Κράτησης Θεσσαλονίκης (Φυλακές Διαβατών) για καθαρισμό. Εάν κάποιοι κρατούμενοι έπασχαν από μεταδοτική νόσο, τα σεντόνια και οι κουβέρτες τους καταστρέφονταν μετά την αναχώρησή τους.

15. Στους κρατούμενους επιτρεπόταν η πρόσβαση σε εφημερίδες, περιοδικά και τέσσερα καρτοτηλέφωνα. Επίσης, επιτρέπονταν επισκέψεις από τους δικηγόρους τους ανά πάσα στιγμή και από φίλους και συγγενείς τέσσερις φορές την εβδομάδα.

16. Οι κρατούμενοι λάμβαναν γεύματα από το εστιατόριο που βρισκόταν στο κτίριο, το οποίο χρησιμοποιούσαν και οι αστυνομικοί.

17. Η Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης, όπου κρατήθηκε ο ενδέκατος, ο δέκατος έκτος και ο δέκατος έβδομος προσφεύγων για αρκετούς μήνες, διέθετε δέκα κελιά με διαστάσεις 58,85 τμ. έκαστο, περιλάμβανε δύο τουαλέτες και ντους. Ο ενδέκατος, ο δέκατος έκτος και ο δέκατος έβδομος προσφεύγων κρατούνταν στο κελί νο.3 μαζί με διάφορους άλλους κρατούμενους, ο αριθμός των οποίων κυμαινόταν από πέντε έως δεκαπέντε. Τα κελιά είχαν επαρκή φωτισμό και εξαερισμό και καθαρίζονταν τακτικά. Τα γεύματα παρέχονταν από εταιρία εστίασης. Οι κρατούμενοι είχαν πρόσβαση σε εφημερίδες και τηλεόραση και δέχονταν επισκέψεις από την οικογένεια και τους φίλους τους τρεις φορές την εβδομάδα.

18. Όσον αφορά το Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης, όπου κρατείτο ο δέκατος τέταρτος και ο δέκατος όγδοος προσφεύγων για ορισμένο χρονικό διάστημα, η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι στεγαζόταν σε κτίριο που κατασκευάστηκε το 2008. Ο δέκατος τέταρτος και ο δέκατος όγδοος προσφεύγων κρατούνταν σε κελί 26 τμ. που φιλοξενούσε πέντε κρατούμενους. Τα κελιά είχαν επαρκή φωτισμό και εξαερισμό και εταιρία καθαρισμού διατηρούσε την καθαριότητα του χώρου. Οι κρατούμενοι λάμβαναν 5,87 ευρώ την ημέρα για να παραγγέλνουν φαγητό από εστιατόρια.

19. Η Κυβέρνηση υποστήριξε επίσης ότι οι ισχυρισμοί των προσφευγόντων περί έλλειψης διαχωρισμού μεταξύ ναρκομανών και λοιπών κρατουμένων θα πρέπει να απορριφθούν καθώς οι προσφεύγοντες δεν ισχυρίστηκαν ότι οι ίδιοι κρατούνταν στα ίδια κελιά με ναρκομανείς.

II. ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

20. Το σχετικό εθνικό δίκαιο και πρακτική περιγράφονται στην απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση *Ασλάνης κατά Ελλάδας* (νο.36401/10, §§12-17, 17.10.2013) και στην απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση *A.F. κατά Ελλάδας* (νο.53709/11, §§30-32, 13.6.2013).

III. ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ (CPT)

21. Μετά από επίσκεψη στην Ελλάδα τον Απρίλιο του 2013, η CPT δημοσίευσε έκθεση από 16.10.2014 (CPT/Inf(2014) 26), στην οποία σημείωσε ότι οι συνθήκες κράτησης στα περισσότερα αστυνομικά τμήματα ήταν ακατάλληλες για παραμονή των κρατούμενων για διάστημα μεγαλύτερο των λίγων ημερών, ή για περισσότερες από 24 ώρες σε ορισμένες περιπτώσεις. Υπογράμμισε συγκεκριμένα την ύπαρξη συνωστισμού, ανεπαρκούς φωτισμού και εξαερισμού, κακών συνθηκών υγιεινής και παντελή έλλειψη προαυλισμού. Όσον αφορά την παροχή τροφής, σημείωσε:

“48. Οι διακανονισμοί όσον αφορά την παροχή τροφής παρέμειναν ανεπαρκείς σε πολλά από τα καταστήματα που επισκεφθήκαμε. Η CPT έχει ήδη καταστήσει σαφές ότι το τρέχον σύστημα παροχής ημερήσιου επιδόματος ύψους 5,87 ευρώ δεν δίνει τη δυνατότητα στους κρατούμενους να αγοράσουν την απαραίτητη διατροφή (και άλλα προϊόντα) που απαιτείται σε παρατεταμένες περιόδους κράτησης, καθώς οι αγορές συχνά γίνονται στις εμπορικές τιμές από εστιατόρια. Μάλιστα, το ποσό επαρκεί μόνο για την αγορά ενός-δύο σάντουιτς και λίγου νερού. Στα αστυνομικά τμήμα και τα τμήματα συνοριακής φύλαξης όπου παρέχεται τροφή από την καντίνα της αστυνομίας ή από εταιρία τροφοδοσίας δύο φορές την ημέρα, η κατάσταση είναι καλύτερη, αν και θα μπορούσαν να παρέχονται περισσότερα φρούτα και λαχανικά. Όλα τα πρόσωπα που κρατούνται για περισσότερες από λίγες ημέρες θα πρέπει να λαμβάνουν ένα ζεστό γεύμα την ημέρα”.

22. Όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, η CPT σημείωσε τα εξής:

41. Ο χώρος κράτησης στον τρίτο όροφο της Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης στην οδό Μοναστηρίου περιλάμβανε 20 κελιά με επίσημη χωρητικότητα 73 (βάσει του αριθμού των τσιμεντένιων βάσεων) και φιλοξενούσε 78 άνδρες (προφυλακισμένους και παράνομους μετανάστες) και τρεις γυναίκες κατά το χρόνο της επίσκεψης. Τα σκοτεινά κελιά δεν είχαν σχεδόν καθόλου πρόσβαση σε φυσικό φως και μόλις που φωτιζόνταν από τον τεχνητό φωτισμό στους διαδρόμους που φώτιζε μέσα από τα κάγκελα των κελιών. Για να διαβάσει κανείς, θα έπρεπε να καταπονήσει τα μάτια του. Δεν υπήρχαν εγκαταστάσεις υγιεινής εντός των κελιών και οι κρατούμενοι παραπονούνταν ότι η πρόσβαση στην τουαλέτα, ιδίως τη νύχτα, ήταν δύσκολη και ότι μερικές φορές έπρεπε

να ουρούν σε μπουκάλια. Παραπονούνταν επίσης για την έλλειψη προϊόντων καθαρισμού και την κακή κατάσταση υγιεινής στα κελιά. Επίσης, ελήφθησαν πολλές αιτιάσεις για την έλλειψη πρόσβασης σε ιατρό. Επιπροσθέτως, δεν υπήρχε προαύλιο για άσκηση, ούτε τηλεόραση, ραδιόφωνο ή άλλες δραστηριότητες. Πολλά άτομα κρατούνταν τρεις έως τέσσερις μήνες στις συνθήκες αυτές.

NOMΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΟΙ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

A. Κατάχρηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής

23. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι προσφεύγοντες έκαναν κατάχρηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής τους. Ισχυρίστηκε ότι οι προσφεύγοντες δεν ενημέρωσαν το Δικαστήριο όταν έληξε η κράτησή τους στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης. Επίσης, ο ενδέκατος, δέκατος τέταρτος, δέκατος έκτος, δέκατος έβδομος και δέκατος όγδοος προσφεύγων γνωστοποίησαν στο Δικαστήριο τις περιόδους που κρατήθηκαν σε άλλα αστυνομικά τμήματα μόνο αφού οι πληροφορίες αυτές είχαν παρασχεθεί στις παρατηρήσεις της Κυβέρνησης (βλ. παράγραφο 6 ανωτέρω). Οι προσφεύγοντες αμέλησαν συνεπώς να γνωστοποιήσουν στο Δικαστήριο στοιχεία στην κατοχή τους που ήταν ουσιώδη για την εξέταση της υπόθεσης, ιδίως όσον αφορά την εξάμηνη προθεσμία και την εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων.

24. Οι προσφεύγοντες δεν παρέθεσαν κανένα επιχείρημα σχετικά με την ημερομηνία λήξης της κράτησής τους στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης. Ο ενδέκατος, δέκατος τέταρτος, δέκατος έκτος, δέκατος έβδομος και δέκατος όγδοος προσφεύγων υποστήριξαν ότι είχαν περιγράψει λεπτομερώς όλα τα αστυνομικά τμήμα όπου είχαν κρατηθεί.

25. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι μια προσφυγή μπορεί να απορριφθεί ως κατάχρηση του δικαιώματος άσκησης προσφυγής εάν βασίστηκε σκοπίμως σε αναληθή πραγματικά περιστατικά με πρόθεση παραπλάνησης του Δικαστηρίου (βλ. *Varbanov κατά Βουλγαρίας*, νο.31365/96, §36, ECHR 2000-X). Το ίδιο ισχύει όταν σημειώνονται νέες, σημαντικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου και όταν – παρά το ότι ο Κανόνας 47§6 των Διαδικαστικών Κανόνων το απαιτεί ρητώς

– ο προσφεύγων παραλείπει να γνωστοποιήσει τις πληροφορίες αυτές στο Δικαστήριο, εμποδίζοντάς το να αποφασίσει επί της υπόθεσης μετά από πλήρη γνώση των πραγματικών περιστατικών (βλ. *Hadrabona και λοιποί κατά Τσεχίας* (dec.), νο.42165/02 και 466/03, 25.9.2007, και *Predescu κατά Ρουμανίας*, νο.21447/03, §§25-27, 2.12.2008). Ωστόσο, ακόμη και σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρόθεση του προσφεύγοντος να παραπλανήσει το Δικαστήριο θα πρέπει πάντοτε να αποδεικνύεται με επαρκή βεβαιότητα (βλ. *mutatis mutandis*, *Melnik κατά Ουκρανίας*, νο.72286/01, §§58-60, 28.3.2006, και *Nold κατά Γερμανίας*, νο.27250/02, §87, 29.6.2006).

26. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες ανέφεραν στην προσφυγή τους ότι κρατήθηκαν στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης για διάφορες περιόδους, που κυμαίνονταν από ένα έως τέσσερις μήνες. Αν και η προσφυγή τους δεν ανέφερε το πότε έληξε η κράτησή τους, η περιγραφή των συνθηκών κράτησής τους σαφώς αναφερόταν στο παρελθόν. Επίσης, η παράλειψη του ενδέκατου, δέκατου τέταρτου, δέκατου έκτου, δέκατου εβδόμου και δέκατου ογδόου προσφεύγοντος να γνωστοποιήσουν στο Δικαστήριο τις περιόδους που κρατήθηκαν σε άλλα αστυνομικά τμήματα δεν αποτελεί επαρκή βάση για να συμπεράνουμε ότι καταχράστηκαν το δικαίωμα άσκησης ατομικής προσφυγής, ιδίως επειδή η κράτησή τους στα άλλα αστυνομικά τμήματα αποτελούσε συνέχιση της κράτησής τους στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης (βλ. παράγραφο 37 κατωτέρω).

27. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η ένσταση της Κυβέρνησης δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

Β. Συμμόρφωση προς την εξάμηνη προθεσμία

1. Πρώτος, έκτος, δέκατος τρίτος, δέκατος έβδομος και δέκατος ένατος προσφεύγων

28. Η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι ο πρώτος, έκτος, δέκατος τρίτος, δέκατος έβδομος και δέκατος ένατος προσφεύγων παρέλειψαν να ασκήσουν την προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου εντός της εξάμηνης προθεσμίας που προβλέπει το Άρθρο 35§1 της Σύμβασης. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, οι εν λόγω προσφεύγοντες αποχώρησαν από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης τις εξής ημερομηνίες: ο πρώτος προσφεύγων στις 16.8.2012, ο έκτος προσφεύγων στις

20.8.2012, ο δέκατος τρίτος και ο δέκατος έβδομος προσφεύγων στις 14.8.2012 και ο δέκατος ένατος προσφεύγων στις 17.6.2012. Άσκησαν την προσφυγή τους μόλις την 1.3.2013, πάνω από έξι μήνες αργότερα, κι έτσι θα πρέπει να απορριφθεί.

29. Οι προσφεύγοντες δεν αμφισβήτησαν τον ισχυρισμό ότι αποχώρησαν από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης τις ημερομηνίες που ανέφερε η Κυβέρνηση. Υποστήριξαν ωστόσο ότι η εξάμηνη προθεσμία δεν είχε αρχίσει ακόμη, καθώς δεν είχαν λάβει απάντηση στην αιτίασή τους προς τον εισαγγελέα σχετικά με τις συνθήκες κράτησής τους, όπως προβλέπει το άρθρο 572 ΚΠΔ (βλ. παράγραφο 11 ανωτέρω).

30. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, κατά κανόνα, η εξάμηνη περίοδος αρχίζει την ημερομηνία της οριστικής απόφασης στη διαδικασία εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων. Βάσει αυτής, λαμβάνονται υπ' όψιν μόνο ένδικα μέσα που είναι τακτικά και αποτελεσματικά, καθώς ο προσφεύγων δεν μπορεί να παρατείνει την αυστηρή προθεσμία που επιβάλλεται από τη Σύμβαση επιδιώκοντας την υποβολή ακατάλληλων ή παρανοημένων αιτήσεων σε φορείς ή θεσμούς που δεν διαθέτουν εξουσία ή αρμοδιότητα παροχής αποτελεσματικής επανόρθωσης για την επίμαχη αιτίαση σύμφωνα με τη Σύμβαση (βλ. *Fernie κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (dec.), νο.14881/04, 5.1.2006). Όταν ο προσφεύγων δεν διαθέτει αποτελεσματικό ένδικο μέσο, η προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία των πράξεων ή μέτρων για τα οποία παραπονείται ή από την ημερομηνία που ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξης ή των αποτελεσμάτων της ή βλάβης (βλ. *Dennis και Λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (dec.), νο.76573/01, 2.7.2002). Σε υποθέσεις που αφορούν συνεχιζόμενη κατάσταση, η εξάμηνη περίοδος αρχίζει από τη λήξη αυτής της κατάστασης (βλ. *Seleznev κατά Ρωσίας*, νο.15591/03, §34, 26.6.2008, και *Koval κατά Ουκρανίας* (dec.), νο.65560/01, 30.3.2004).

31. Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο πρώτος, έκτος, δέκατος τρίτος, δέκατος έβδομος και δέκατος ένατος προσφεύγων αποφυλακίστηκαν σε διάφορες ημερομηνίες του Ιουνίου και Αυγούστου 2012 (βλ. παραγράφους 5-6 ανωτέρω). Συνεπώς, όταν άσκησαν την προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου την 1.3.2013 (βλ. παράγραφο 1 ανωτέρω), είχαν παρέλθει περισσότεροι

από έξι μήνες από το τέλος των αντίστοιχων περιόδων κράτησής τους. Όσον αφορά τον ισχυρισμό τους ότι η εξάμηνη προθεσμία δεν είχε αρχίσει ακόμη επειδή δεν είχαν λάβει απάντηση στην αιτίασή τους προς τον εισαγγελέα, το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, όταν οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι επηρεάστηκαν προσωπικά από τις συνθήκες που επικρατούσαν σε φυλακή ή αστυνομικό τμήμα, το ένδικο μέσο που προβλέπει το άρθρο 572 ΚΠΔ δεν είναι αποτελεσματικό (βλ. *mutatis mutandis*, Παπακωνσταντίνου κατά Ελλάδας, νο.50765/11, §51, 13.11.2014, και Ασλάνης κατά Ελλάδας, νο.36401/10, §29, 17.10.2013). Συνεπώς, η αιτίαση των προσφευγόντων προς τον εισαγγελέα δεν μπορεί να ληφθεί υπ' όψιν για τον υπολογισμό της εξάμηνης περιόδου, καθώς δεν παρείχε αποτελεσματική επανόρθωση της επίμαχης αιτίασης (βλ. σχετικά *Rezgui κατά Γαλλίας* (dec.), νο.49859/99, 7.11.2000).

32. Έπεται ότι η ένσταση της Κυβέρνησης θα πρέπει να γίνει δεκτή και η προσφυγή να απορριφθεί όσον αφορά τον πρώτο, έκτο, δέκατο τρίτο, δέκατο έβδομο και δέκατο ένατο προσφεύγοντα, σύμφωνα με το άρθρο 35§§1 και 4, λόγω μη συμμόρφωσης προς την εξάμηνη προθεσμία.

2. Ενδέκατος, δέκατος τέταρτος, δέκατος έκτος και δέκατος όγδοος προσφεύγων

33. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, αντίθετα με την ένσταση περί μη εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων, η οποία πρέπει να τεθεί από εναγόμενη Κυβέρνηση, δεν μπορεί να παραμερίσει τον κανόνα των έξι μηνών απλώς και μόνο επειδή η ενδιαφερόμενη Κυβέρνηση δεν έθεσε σχετική προκαταρκτική ένσταση (βλ. *Maltabar and Maltabar κατά Ρωσίας*, νο.6954/02, §80, 29.1.2009, *Walker κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (dec.), νο.34979/97, ECHR 2000-I, και *Blecic κατά Κροατίας* [GC], νο.59532/00, §68, ECHR 2006-III).

34. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο ενδέκατος, δέκατος τέταρτος, δέκατος έκτος και δέκατος όγδοος προσφεύγων κρατήθηκαν για διάφορες περιόδους στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, μεταφέρθηκαν στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης και το Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης για περιόδους που κυμαίνονταν από δέκα ημέρες έως δύο μήνες και δεκατέσσερις ημέρες, και μετά μεταφέρθηκαν πίσω στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση (βλ. παράγραφο 6 ανωτέρω). Το Δικαστήριο

σημειώνει επίσης ότι αυτοί οι προσφεύγοντες υποστήριξαν ότι οι συνθήκες κράτησης και στα τρία αστυνομικά τμήματα ήταν ουσιαστικά ίδιες.

35. Το Δικαστήριο θα πρέπει να προσδιορίσει εάν αρμόζει να κάνει σωρευτική αξιολόγηση των περιόδων κράτησης των προσφευγόντων στα διαφορετικά καταστήματα.

36. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η έννοια της “συνεχιζόμενης κατάστασης” αφορά μια κατάσταση όπου υπάρχουν συνεχείς δραστηριότητες εκ μέρους του Κράτους οι οποίες καθιστούν τον προσφεύγοντα θύμα (βλ. *Posti and Rahko κατά Φινλανδίας*, νο.27824/95, §39, ECHR 2002-VII). Η περίοδος κράτησης ενός προσφεύγοντα θα πρέπει να θεωρείται “συνεχιζόμενη κατάσταση” εφ’ όσον η κράτηση έγινε στον ίδιο τύπο καταστήματος κράτησης υπό ουσιαστικά παρεμφερείς συνθήκες (βλ. *Ananyev και Λοιποί κατά Ρωσίας*, νο.42525/07 και 60800/08, §78, 10.1.2012). Η αποφυλάκιση ή η μεταφορά του προσφεύγοντα σε διαφορετικό τύπο καθεστώτος κράτησης, εντός ή εκτός του καταστήματος, θέτει τέλος στη “συνεχιζόμενη κατάσταση”. Η αιτίαση για τις συνθήκες κράτησης θα πρέπει να υποβληθεί εντός έξι μηνών από το πέρας της κατάστασης για την οποία παραπονείται ή, εάν υπήρχε προς χρήση αποτελεσματικό εσωτερικό ένδικο μέσο, από την οριστική απόφαση κατά τη διαδικασία εξάντλησης των ένδικων μέσων (όπ.π., §78).

37. Εξετάζοντας την κατάσταση του ενδέκατου, δέκατου τέταρτος, δέκατου έκτου και δέκατου όγδοου προσφεύγοντα υπό το φως των ανωτέρω αρχών, το Δικαστήριο σημειώνει ότι κρατήθηκαν στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης δύο φορές. Εν τω μεταξύ, δεν αποφυλακίστηκαν και δεν μεταφέρθηκαν σε φυλακή, αλλά κρατήθηκαν σε άλλα αστυνομικά τμήματα, όπου οι συνθήκες κράτησης ήταν ουσιαστικά παρεμφερείς. Έπεται ότι οι περίοδοι κράτησης των ανωτέρω προσφευγόντων σε όλα τα εν λόγω καταστήματα θα πρέπει να αξιολογηθούν σωρευτικά και να θεωρηθούν “συνεχιζόμενη κατάσταση” υπό την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου. Συνεπώς, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο ενδέκατος, δέκατος τέταρτος, δέκατος έκτος και δέκατος όγδοος προσφεύγων συμμορφώθηκαν προς τον κανόνα της εξάμηνης προθεσμίας σε σχέση με τις αιτιάσεις τους βάσει των άρθρων 3 και 13 σχετικά με όλη την περίοδο κράτησής τους.

Γ. Εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων

38. Η Κυβέρνηση έθεσε μία ακόμη προκαταρκτική ένσταση περί μη εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων επειδή οι προσφεύγοντες είχαν αποφυλακιστεί ή μεταφερθεί σε φυλακή πριν ασκήσουν την προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου. Η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι οι προσφεύγοντες θα έπρεπε να είχαν υποβάλει αγωγή αποζημίωσης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων βάσει του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 57 ΑΚ ή το άρθρο 3 της Σύμβασης.

39. Η Κυβέρνηση αναφέρθηκε επίσης στις διατάξεις του ΠΚ (Ν.2776/1999) και του ΠΔ 141/1991, υποστηρίζοντας ότι θα μπορούσε να είχε γίνει επίκληση αυτών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων σε συνδυασμό με το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ.

40. Οι προσφεύγοντες υποστήριξαν ότι τα ένδικα μέσα που πρότεινε η Κυβέρνηση δεν ήταν αποτελεσματικά: κατ' αρχάς, ήταν καθαρά αποζημιωτικής φύσεως και δεν μπορούσαν να παρέχουν επαρκή επανόρθωση για τις διαρθρωτικές ανεπάρκειες των καταστημάτων κράτησης. Δεύτερον, τα ελληνικά δικαστήρια θα χρειάζονταν πολλά χρόνια για να εκδώσουν απόφαση στην υπόθεσή τους.

41. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι έχει ήδη εξετάσει την ένσταση της Κυβέρνησης περί μη εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων σε υποθέσεις που αφορούσαν συνθήκες κράτησης παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση (βλ. ιδίως *Καβούρης και Λοιποί κατά Ελλάδα*, νο.73237/12, §§22-31, 17.4.2014, και *Lici κατά Ελλάδα*, νο.69881/12, §§32-43, 17.4.2014). Την απορρίπτει μονίμως επειδή, όπως έχει σήμερα η εθνική νομολογία, η αγωγή βάσει του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ σε συνδυασμό με τις διατάξεις που ανέφερε η Κυβέρνηση δεν προσφέρει την ενδεδειγμένη επανόρθωση στους προσφεύγοντες.

42. Το Δικαστήριο δεν κρίνει ότι υπάρχει λόγος να παρεκκλίνει από τις προηγούμενες αποφάσεις του στην παρούσα υπόθεση.

43. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι προσφεύγοντες στην παρούσα υπόθεση δεν απαιτείται να ασκήσουν το ένδικο μέσο που προτείνει η Κυβέρνηση. Η ένσταση της Κυβέρνησης περί εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων θα πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

II. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

44. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται ότι οι συνθήκες κράτησής τους στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης και στο Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης παραβίασαν το δικαίωμά τους να μην υποβάλλονται σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση, όπως προβλέπει το Άρθρο 3 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

"Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια ούτε σε ποινές ή μεταχείριση απάνθρωπη ή εξευτελιστική".

A. Επί του παραδεκτού

45. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η παρούσα προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35§3(α) της Σύμβασης. Σημειώνει επίσης ότι δεν είναι απαράδεκτη για άλλους λόγους. Πρέπει, συνεπώς, να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

46. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι οι συνθήκες κράτησής τους ισοδυναμούσαν με απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση, εφιστώντας την προσοχή του Δικαστηρίου ιδίως στην έλλειψη υπαίθριων δραστηριοτήτων και την κακή ποιότητα του φαγητού. Υποστηρίζουν ότι η κράτησή τους σε αστυνομικά τμήματα για τόσο μεγάλες περιόδους αποτελούσε αφ' εαυτής παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης και επικαλούνται τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις *Βαφειάδη κατά Ελλάδα* (vo.24981/07, 2.7.2009, *Shunaev κατά Ελλάδα* (vo.8249/07, 29.10.2009) και *Ibram κατά Ελλάδα* (vo.39606/09, 25.10.2011), όπου το Δικαστήριο διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 3 λόγω των συνθηκών κράτησης στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης.

47. Αναφερόμενη στη δική της περιγραφή, η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι οι συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων ήταν επαρκείς.

48. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι έχει εξετάσει πολλές φορές τις συνθήκες κράτησης σε αστυνομικά τμήματα σε σχέση με άτομα που προφυλακίστηκαν ή κρατούνταν προς απέλαση, και έκρινε ότι παραβίαζαν το άρθρο 3 της Σύμβασης (*Σιάσιος και Λοιποί κατά Ελλάδα*, vo.30304/07, 4.6.2009, *Βαφειάδης*, όπ.π., *Shunaev*,

όπ.π., *Tabesh κατά Ελλάδας*, νο.8256/07, 26.11.2009, *Εφραιμίδη κατά Ελλάδας*, νο. 33225/08, 21.6.2011, *Ασλάνης*, όπ.π., *Αδαμαντίδης*, όπ.π., και *Καβούρης και Λοιποί*, όπ.π.). Εκτός από τις συγκεκριμένες ατέλειες που αφορούν την κράτηση των προσφευγόντων σε καθεμία από τις ανωτέρω περιπτώσεις, ιδίως το συνωστισμό, την έλλειψη προαυλισμού, τις κακές συνθήκες υγιεινής και την κακή ποιότητα του φαγητού, το Δικαστήριο βάσισε τη διαπίστωση παραβίασης του άρθρου 3 στη φύση των ίδιων των αστυνομικών τμημάτων, που αποτελούν μέρη σχεδιασμένα για σύντομη φιλοξενία ατόμων. Έτσι, η φυλάκιση μεταξύ ενός και τριών μηνών θεωρήθηκε αντίθετη προς το άρθρο 3 (*Σιάσιος και Λοιποί*, §32, *Βαφειάδης*, §§35-36, *Shuvaev*, §39, *Tabesh*, §43, *Εφραιμίδη*, §41, *Ασλάνης*, §39, *Αδαμαντίδης*, §33, και *Καβούρης και Λοιποί*, §38, όπ.π.). Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι τρεις από αυτές τις υποθέσεις αφορούσαν τις συνθήκες κράτησης στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, το αστυνομικό τμήμα στο οποίο κρατήθηκαν οι προσφεύγοντες στην παρούσα υπόθεση (βλ. *Βαφειάδης*, §§32-39, *Shuvaev*, §§30-41, και *Ibram*, §§27-36, όπ.π.). Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπίστωσε πολλές παραβιάσεις του άρθρου 3 λόγω των συνθηκών κράτησης στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης (βλ. μεταξύ άλλων *Tabesh κατά Ελλάδας*, νο.8256/07, §§34-44, 26.11.2009).

49. Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες κρατήθηκαν για περιόδους που κυμαίνονταν από έναν έως οκτώ μήνες στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης, στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Θεσσαλονίκης και στο Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης, καταστήματα τα οποία, όσον αφορά το σχεδιασμό τους, δεν διέθεταν τις εγκαταστάσεις που απαιτούνται για παρατεταμένες περιόδους κράτησης.

50. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη σχετική νομολογία του και το υλικό που υπέβαλαν οι διάδικοι, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η Κυβέρνηση δεν προέβαλε κανένα πραγματικό περιστατικό ή επιχείρημα που να μπορεί να το πείσει να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα υπόθεση σε σχέση με αυτό στο οποίο κατέληξε στις ανωτέρω υποθέσεις. Οι ανωτέρω θεωρήσεις επαρκούν ώστε να μπορεί το Δικαστήριο να συμπεράνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης των προσφευγόντων.

III. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

51. Βασιζόμενοι στο άρθρο 13 της Σύμβασης, οι προσφεύγοντες παραπονέθηκαν για παραβίαση του δικαιώματός τους σε αποτελεσματικό εσωτερικό ένδικο μέσο σε σχέση με τις αιτιάσεις τους βάσει του άρθρου 3.

52. Η Κυβέρνηση προσέβαλε αυτόν τον ισχυρισμό.

53. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι αυτή η αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του Άρθρου 35§3(α) της Σύμβασης. Σημειώνει επίσης ότι δεν είναι απαράδεκτη για άλλους λόγους. Συνεπώς, θα πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή.

54. Για τους ίδιους λόγους με αυτούς που οδήγησαν σε απόρριψη της ένστασης της Κυβέρνησης περί μη εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων (βλ. παραγράφους 38-43 ανωτέρω), το Δικαστήριο διαπιστώνει παραβίαση του άρθρου 13 λόγω έλλειψης αποτελεσματικών ένδικων μέσων σε σχέση με τις αιτιάσεις των προσφευγόντων που αφορούσαν τις συνθήκες κράτησής τους.

IV. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

55. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

"Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση".

A. Αποζημίωση

56. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν 6.000 ευρώ έκαστος λόγω ηθικής βλάβης. Επικαλούμενοι τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις *Stoica v. Romania* (no.42722/02, 4.3.2008), *Galotskin κατά Ελλάδας* (no.2945/07, 14.1.2010) και *Ταγκαρίδης και Λοιποί κατά Ελλάδας* (no.2889/09, 11.10.2011), οι προσφεύγοντες ζήτησαν τα ποσά που θα τους επιδικαστούν να καταβληθούν σε τραπεζικό λογαριασμό που θα υποδείξει ο εκπρόσωπός τους λόγω του αριθμού των προσφευγόντων και της περιπλοκότητας των διοικητικών ζητημάτων που εμπλέκονται.

57. Η Κυβέρνηση προσέβαλε αυτές τις αξιώσεις. Ισχυρίστηκε ότι τα ποσά που αξιώνουν οι προσφεύγοντες ήταν υπερβολικά και δεκαπλάσια του κατώτατου μισθού που εφαρμοζόταν τότε στην Ελλάδα.

58. Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι προσφεύγοντες θα πρέπει να υπέστησαν ταλαιπωρία και αναστάτωση ως αποτέλεσμα των παραβιάσεων των δικαιωμάτων τους βάσει του Άρθρου 3. Αντίθετα, η διαπίστωση παραβίασης μπορεί να αποτελέσει επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης λόγω έλλειψης αποτελεσματικών εσωτερικών ένδικων μέσων σε σχέση με την αιτίασή τους (βλ. *Ananyev*, οπ.π., §173). Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, όπως απαιτεί το Άρθρο 41 της Σύμβασης, επιδικάζει σε καθένα εκ των προσφευγόντων 4.000 ευρώ, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

59. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν επίσης 1.500 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη ενώπιον του Δικαστηρίου, αναφέροντας ότι είχαν συνάψει συμφωνία νομικών υπηρεσιών με τους εκπροσώπους τους. Ζήτησαν να καταβληθεί το ποσό αυτό απ' ευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό που θα υποδείξουν οι εκπρόσωποί τους.

60. Η Κυβέρνηση αμφισβήτησε αυτό το ποσό, υποστηρίζοντας ότι η υπόθεση δεν ήταν περίπλοκη, ότι η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου δεν επέφερε δαπάνες και ότι οι προσφεύγοντες δεν τεκμηρίωσαν τις αξιώσεις τους.

61. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες δεν υπέβαλαν αντίγραφο της συμφωνίας νομικών υπηρεσιών τους με τους εκπροσώπους τους. Συνεπώς, απορρίπτει την αξίωσή τους.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

62. Το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή όσον αφορά τον δεύτερο έως πέμπτο, τον έβδομο έως δωδέκατο, τον δέκατο τέταρτο έως δέκατο έκτο, τον δέκατο όγδοο,

- το εικοστό και τον εικοστό πρώτο προσφεύγοντα, και απαράδεκτη όσον αφορά τον πρώτο, έκτο, δέκατο τρίτο, δέκατο έβδομο και δέκατο ένατο προσφεύγοντα,
2. Διαπιστώνει παράβαση του Άρθρου 3 της Σύμβασης λόγω των συνθηκών κράτησης των προσφευγόντων,
3. Διαπιστώνει παράβαση του Άρθρου 13 της Σύμβασης, λόγω έλλειψης αποτελεσματικού εσωτερικού ένδικου μέσου σχετικά με αιτιάσεις που αφορούν τις συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων,
4. Κρίνει
- (α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει μέσα σε τρεις μήνες σε καθένα εκ των προσφευγόντων EUR 4.000 (τέσσερις χιλιάδες ευρώ), πλέον οποιουδήποτε φόρου που μπορεί να χρεώνεται, λόγω ηθικής βλάβης,
- (β) ότι, από τη λήξη της τρίμηνης αυτής προθεσμίας και μέχρι την εξόφληση, το ποσό αυτό θα προσ αυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσ αυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.
5. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης των προσφευγόντων κατά τα λοιπά.
- Συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα και κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 30.3.2017 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

Renata Degener
Αναπληρώτρια Γραμματέας

Χριστίνα Παρδάλου
Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Αντώνης ΓΡΑΜΜΟΣΕΝΗΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1967
2. Aïan HASSAN, Αλγερινός υπήκοος, γεννηθείς το 1990
3. Manol ANCHOV, Βούλγαρος υπήκοος, γεννηθείς το 1986
4. Χαράλαμπος ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1969
5. Zeb ORAG ZAIB, Πακιστανός υπήκοος, γεννηθείς το 1982
6. Κοσμάς ΣΑΜΠΑΝΗΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1978
7. Ευάγγελος ΧΑΡΑΛΚΑΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1972
8. Jamal ABAS, Παλαιστίνιος υπήκοος, γεννηθείς το 1991
9. Ramis SALIOGLU, υπήκοος ΠΓΔΜ, γεννηθείς το 1965
10. Mile FERDINARD, Αλβανός υπήκοος, γεννηθείς το 1988
11. Christopher ODINAKA, Νιγηριανός υπήκοος, γεννηθείς το 1983
12. Nikolae GOGA, Ρουμάνος υπήκοος, γεννηθείς το 1979
13. Σταύρος ΚΙΟΣΣΕΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1978
14. Νίκος ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1955
15. Tariel TSOUCHIDIS, Γεωργιανός υπήκοος, γεννηθείς το 1971
16. Χάρης ΑΤΖΑΜΙΔΗΣ, Αρμένιος υπήκοος, γεννηθείς το 1984
17. Besnik KOLNDREU, Αλβανός υπήκοος, γεννηθείς το 1986
18. Στυλιανός ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1986
19. Μάρκος ΛΙΑΚΟΣ, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1980
20. Laurentiu MARIN, Ρουμάνος υπήκοος, γεννηθείς το 1983
21. Nicolae GOGA, Ρουμάνος υπήκοος, γεννηθείς το 1963

Αθήνα, 16.05.2017

Ακριβής μετάφραση από τα αγγλικά

Η μεταφράστρια Ελένη Δημητρίου